

INTERNETTI DOS-I VAHENDITEGA

Kirjutas Isahiir

Wednesday, 16 November 2005

Internetti DOS-i vahenditega

Kuidas on võimalik ainult DOS-i abil ka Internetti kasutada? Ainult DOS-i jooksutav masin võib tänapäeval muidugi veider tunduda, kuid kõigi laua peal ei ole uued Pentium II või Celeroniga masinad ja nii mõnigi unistab veel oma 286/386-ga informatsiooni kiirteele pääsemisest... Sellest ideest kantuna käesolev artikkel sündiski.

Oluline märkus: enamiku siin tutvustatud programmide tööle saamiseks on vaja paketidraiverit, mis võtab võrguga suhtlemise enda peale (analoog Windowsi Winsockiga). Kuna draiverprogramme on väga palju, siis kõige kindlam viis oleks otsida Alta Vista või Lycosega märksõnu „packet driver“ ja tulemustest endale sobivaim välja filtreerida.

Programmide testimiseks kasutasin Yakumo 28,8 kbit/s modemit.

WWW

Arachne [1] on siia maani ainuke DOS-ipõhine graafiline WWW-brauser. Võimalikud eraldusvõimed on 640x480, 800x600 ja 1024x768, aga vähemalt testitud versioon 1.41 ei lubanud kasutada 256-st rohkemat arvu värve.

Graafilise opsüsteemi brauseri konservatiivse kujundusega harjunud surfajale võib Arachne väljanägemine esialgu paista lausa imelik. Sellest hoolimata on tegu üpris kõlbliku veebilehitsejaga.

Esiteks tuleb paika panna PPP konfiguratsioon. Algvõimalusi on 4:

1. Arachne PPP toetus

DOSPPPD – Arachnesse sisse ehitatud, toetab PAP/CHAP autentimist

Klos PPP – Arachnega kaasas. Ei saa kasutada välist Telnet/FTP programmi.

2. Residentne draiver

Mõeldud kohtvõrgus kasutamiseks. Paika tuleb panna IP aadress, nimeserver, võrgumask jt TCP/IP-ga seotud parameetrid.

3. Alternatiivne ühenduseloaja

Kui SLIP/PPP ühenduse tekitab mõni teine programm.

4. Kasutamine ilma ühenduseta

- Kohalikus masinas tegutsemiseks, HTML-failide või piltide vaatamiseks.
- Arachne teisendab JPG- ja GIF-vormingus olevad pildid BMP-deks ja alles siis näitab neid. Tundmatu faili puhul pakub välja selle alla või üles laadimise ja e-mailiga saatmise. POP3 ja SMTP-d toetav meiliklient on Arachnesse sisse ehitatud.
- Aeg-ajalt kippus Arachne siiski kokku jooksuma, näiteks mõnda keerukat HTML-faili laadides. Kuigi dokumentatsioonis on öeldud, et brauser suudab näidata ka PNG-vormingus (*Portable Network Graphics*) faile, astus ta neid näidata püüdes alati ämbrisse. Lisaks sellele pangestas Arachnet ka peaaegu suvalisel kohal *Backspace* 1 vajutamine. Etteheiteid võiks teha ka meilikliendile.

Ilmselt kõige rohkem kasutatava ehk siis esimese variandi puhul (Arachne PPP) tuleb ära määrata mitmesugused modemi ja ühendusega seotud detailid. Arachne PPP-

ühendajaga saab kasutada ka skripte, mis korralikult paika pandult vähendavad ühenduse loomise vaeva paarile hiireklõpsule.

Kui ilmnevad mingid vead, võib kasuks tulla ka konfiguratsioonifailide (*.CFG) ise üle vaatamine. Arachne PPP-ühenduse loojale ei pruugi näiteks meeldida, kui modem kasutab jadaporti COM4.

Arachne registreerimine üksikisikule maksab 30 dollarit. Kindlasti tasub aga Arachnel edaspidigi silma peal hoida, sest tegemist näib olevat lootustandva tootega. Mõningatele vigadele võiks vaadata läbi sõrmede, sest Arachne on suuremalt jaolt valmis tehtud ühe mehe, mitte hiigelkompaniide jõuga.

Teiseks tuntumaks DOS-i veebilehitsejaks on **DOSLynx** [4]. See koosneb ekraani ülaosas olevast menüüribast ja ühest või mitmest aknast, kuhu ilmuvad parasjagu vaadatavad WWW-lehed. Ka menüüribal pole kuigi palju valikuid. Saab valida 25- ja 50-realise ekraanipildi vahel, salvestada huvitavamaid viiteid *Hotlisti* ja neid siis hiljem laadida (? la Netscape'i *Bookmarks* ja IE *Favorites*), teha otsingut HTML-dokumendis oleva teksti suhtes, liikuda mööda HTML-dokumendis olevaid viiteid ja teha parasjagu aktiivsest aknast koopia. On ka spetsiaalne võimalus saata DOSLynxi tegijale (Garrett Arch Blythe) meiliga nõuandeid, soovitusi vms. Kuna graafikat DOSLynx ei näita, toimus lehtede laadimine 28,8 kbit/s ühenduse kohta meeldivalt kiiresti.

Kindluse mõttes tasuks üle vaadata ka fail doslynx.cfg — kas seal on ikka IP, nimeserveri, lüüsi jms aadressid korralikult paigas. Kui DOSLynxiga esineb mingisuguseid probleeme, tasub põhjust otsida kõigepealt alati konfiguratsioonifailist.

UUCP

Meili lugemiseks oleksid sobivaimad **PC-Pine** [2] ja **Pegasus Mail** [3]. Pine on üks levinumaid meililugemisprogramme Unixi jaoks ning käesoleval juhul on tegemist selle DOS-versiooniga, mis, tõsi küll, erineb natuke oma Unixi analoogist:

Ei saa kasutada alternatiivset tekstiredaktorit (ainult PC-Pine'iga kaasas olevat Picot).

Üpris suur mäluvajadus: tahetakse 500 kB 640-st.

Üldjuhul ei saa Pine'i seest pilte vaadata.

Kirjad peavad mahtuma DOS-i mällu.

Pegasus Maili on ehk lihtsamgi kasutada. Programmi peamenüüst saab valida mitme tegevuse vahel — alates kontrollist, kas on saabunud uusi kirju, kuni suvalise tekstifaili redigeerimiseni. Valik *Preferences* on koht, kust paika sättida servereid, kasutajakonto informatsiooni, Netware'i konfiguratsiooni (kui ollakse Novell Netware'i võrgus) jpm. Testitud versioon 3.40 on ka uusim, mis siia maani välja lastud, ning sisaldab endas kõiki neid asju, mida üks korralik meiler sisaldama peab ;-) Pegasus Maili kohta pole öelda mitte ühtki halba sõna. Kellel on selle meileri kohta täiendavaid küsimusi, vaadaku aadressile <http://pegasus.usa.com/faq/pmail.htm>, kus asub Pegasus Maili DOS-versiooni FAQ.

FTP, Telnet, ...

On olemas programm, mis ühendab endas kõik eelpoolmainitud vahendid ja üht-teist veel. See on **Minuet** [5], milles on sees Gopheri, Telneti, FTP, Internet Newsi, UUCP ja WWW kliendid.

Minueti konfiguratsioon on suuremalt jaolt intuiitiivselt paika pandav. Kasutajate hüvanguks on paljudes kohtades ka *Test*-valik, mille abil saab näiteks kontrollida, kas Minuet ikka saab paikapandud meili-, uudise- või www-serveri kätte. Samuti on Minuetis kontekstitundlik spikker: arusaamatu käsu või valiku peal F1 vajutades saab

alati infot, mis see on ja mida ta teeb. Siiski peab teadma näiteks oma arvuti IP aadressi, nimeserveri aadressi ja võrgumaski.

Ka Minuetil on omad puudused. Testimisel olnud versioon 1.0 beta 18 ei toeta paane (*frames*), tabelleid (*tables*) ega vorme (*forms*). Samuti ei tunne see versioon veel HTML-keele elementi <font>.

Minueti FTP-klienti ei saa muidugi võrrelda kaasaegsete WS_FTP või CuteFTP laadsete programmidega, aga oma töö teeb ta ära küll. Positiivse poole pealt proovib klient automaatselt ära arvata, kumba ülekandelaadi (*binary/ascii*) tuleks mingi faili puhul kasutada; negatiivne on see, et harvadel juhtudel kippus klient ilma nähtava põhjusega hanguma.

Minuet sarnaneb väljanägemiselt väga palju DOSLynxile: ka siin koosneb ekraanipilt käsuribast ja ülejäänud osast, kuhu ilmuvad aknad mingite käskude (nt *Ping*) väljundiga.

Kõikide siin kirjeldatud programmide võimalusi pole muidugi ära mainitud ja selleks polnudki artikkel mõeldud. Kellel on vajadus DOS-i alt Internetti kasutada, see sai ka aimu, millega ja kuidas tuleks seda teha ning saab nüüd ise avastada igas siin kirjeldatud programmis oma head ja vead.

Kasutatud kirjandus:

"Internetti DOS-i vahenditega" *Märt Laur "AM" 10/1998*

KOMMENTAARID

Powered by [Azrul's Jom Comment](#)

Viimati uuendatud (Thursday, 24 November 2005)

Sulge aken